

Dünya Bakıda birləşdi

Mötəbər tədbirin

Azərbaycanın yüksələn siyasi nüfuzu və parlaq

44 günlük Zəfərin dördüncü ildönümü qürur və fəxrətlə qeyd edildi.

Vətən müharibəsindəki böyük Zəfərə yaranan, unikallığı və qeyri-adiyi ilə diqqətçəkən yeni "Zəfər tağı"nın açılışı oldu.

Zəfərin baş memarı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev milli ornamentləri ilə diqqətçəkən Azərbaycan Ordusunun, qəhrəman əsgər və zabitlərimizin cəsarət və rəşadətini özündə ehtiva edən abidənin rəmzi mənalarını da açıqladı.

Böli, Azərbaycan tarixinin ən parlaq səhifələrindən birinə çevrilən 44 günlük müharibə, hərbi əməliyyatlar nəticəsində otuzillik erməni işğalından sonra ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası, dövlət suverenliyinin təmin edilməsi əsrlər boyu nəsilər tərəfindən daim qürur və minnətdarlıqla xatırlanacaq, paytaxt Bakının ən görkəmli yerlərindən birində qoyulan 44 metrlik, 44 suntu "Zəfər tağı" daim vüqar və əzəmət şaçacaqdır.

Zəfər tədbirləri qurtarar-qurtarmaz ölkəmizdə daha bir nadir və mötəbər tədbirə start verildi.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tarafı Konfransının 29-cu sessiyası öz işinə başladı.

Qlobal tədbirə evsahibliyi edən Bakı 14 gün ərzində dünyanın diqqət mərkəzində oldu, ümid və etibar məkanına çevrildi.

İrəndən, dinəndən və diləndən asılı olmayaq, dünyanın bütün ölkələrindən Azərbaycan paytaxtına gələn qonaqlar hər bir insanın həyatı, normal yaşayışı, bu günü və sabahı ilə bağlı narahatlıq, düşündürücü məsələlər barədə fikir mübadiləsi apardılar, ekoloji fəlakətlərin qarşısının alınmasından ötrü mülahizə və təkliflərini söylədilər, deyilənlərin əməli işə çevrilməsi üçün konkret, real addımlar da atdılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi:

"Azərbaycan bir ildən az müddət əvvəl beynəlxalq ictimaiyyətin yekdil dəstəyi ilə COP29-a evsahibliyi etməkdən şərəf duydu.

Müddətli qısa olmasına baxmayaraq, Azərbaycan COP-un rahat və yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün bütün lazımi hazırlıqları həyata keçirməyə nail oldu. Mübahisə deyər bilirik ki, Bakı COP tədbiri ən möhtəşəm COP-lardan biri kimi tarixə düşəcək.

Biz 80 dövlət və hökumət başçısının, qeydiyyatdan keçmiş 76 mindən çox iştirakçının qatıldığı COP29-un çox yaxşı təşkil olunması ilə bağlı bütün qonaqlardan yüksək qiymət almağdan qürur duyuruq.

Genişmiqyaslı və planlaşdırılmış böhtan və qarayaxma kampaniyasına baxmayaraq, Azərbaycan iqlim danışıqlarında tarixi nəticələr əldə etməyə müvəffəq oldu".

Bu gün sonsuz fəxr və qürurla deyər bilirik ki, Azərbaycan bəşəriyyətin taleyi ilə bağlı ən qlobal tədbiri möhtəşəm bir səviyyədə keçirməklə bu dəfə ictimai-siyasi sahədə ikinci zəfərə imza atdı!

Əslində, COP29 həm də Azərbaycanın dünyaya yenidən qalib, dünya siyasətində aparıcı dövlətlərdən birinə çevrilərək dünya iqtisadiyyatının inkişafına dəyərli töhfələr verər bilən dövlət kimi unikal təqdimatı oldu!

COP29-da aparılan müzakirələr, keçirilən çoxsaylı tədbirlər, baş verən bütün hadisələr barədə bir yazıda söhbət açaraq hər məsələyə toxunmaq mümkün deyildir.

Odur ki, bəzi vacib məqamlardan bəhs edəcəyik.

Azərbaycan heç zaman bacarmayacağı işi boynuna götürmür!

Sözü ilə əməli bərdir, daim dediyini edir.

Heç zaman da bədxahlara və gözü götürməyənlərə yer qoymur, hətta düşmənlərin yaratdıqları əngəllərdən, hətta düşmənlərin hədəflərindən belə qorxub çəkinməyir!

Ölkəmiz ilk dəfə BTC-nin çəkilişi layihəsini gündəmə gətirəndə deyilənlərin şahidinə çevrildik: ölkə daxilində siyasi qətlər törədildi, kəmərin keçəcəyi ərazilərdə "ekoloqlar"ın "etiraz aksiyaları" təşkil edildi, kredit problemləri yaradıldı...

BTƏ və BTQ transmilli layihələrinin çəkilişinə başlarkən yenə analogi və digər maneələr yaradıldı.

Həm Ulu Öndər Heydər Əliyev, həm Prezident İlham Əliyev bütün bu əngəl və maneələri müdrikliklə, qətiyyətlə dəf etdilər.

18 ildən çoxdur ki, BTC uğurla fəaliyyət göstərir və qeyri-ənənəvi marşrutla Azərbaycan nefti dünya bazarına çıxarılır.

Cənubi Qafqaz Boru Kəməri TAP və TANAP-la birləşərək "Cənub qaz dəhlizi"yə çevrilib və bu dəhliz Avropanın 10-dək ölkəsinin qazla təminatında iştirak edir.

Asiya ilə Avropanı birləşdirən və Azərbaycanın açar ölkə olduğu Orta dəhlizin də əhəmiyyəti xüsusən Rusiya-Ukrayna münaqişəsi fonunda sürətlə artır.

Bu layihədə də Azərbaycan mühüm işlər görmüş, əlavə xərclər çəkərək Ələt limanının və BTQ demir yolu xəttinin yükdaşıma qabiliyyətini xeyli artırmış, Bakını logistika mərkəzinə çevirmişdir.

Ölkəmiz bütün bu işləri COP29-un keçirilməsi ilə öz üzünə götürməmişdən əvvəl etmişdir.

İqlim dəyişmələri ilə bağlı dünyada baş verən ağırlı proseslər, təbii fəlakətlər artıq yubanmadan birlikdə və əlaqəli addımlar atılmasını tələb edir.

COP29-un Bakıda keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüs irəliləmədən əvvəl Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev iqlim dəyişmələrinin fəsadlarının qarşısının qabaqcadan alınmasına yeni töhfənin hazırlığına başlamışdır.

Zəfər müharibəsindən sonra barbar ermənilər tərəfindən viran qoyulan ərazilərimizin bərpası və Böyük qayıdış programının sürətli icrası zamanı bir sıra mühüm problemlər də həllini tapmaqdadır.

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun cənnətə çevrilməsi prosesi ilə yanaşı, pozulmuş ekologiyamızın sürətli bərpası prosesi də uğurla aparılır:

- Yeni meşəliklər salınır;
- Bölgədəki su anbarları təmir olunaraq onlara yeni həyat verilir, yeniləri yaradılır;
- Erməni vəhşiliyi səbəbindən uzun illər boyu suvarılmayan yüz min hektarla əkin sahələrinin suvarılması üçün zəruri ehtiyatlar yaradılır, Azərbaycan üçün gələcəkdə aktuallaşacaq iqlimlə su probleminin həllinə töhfələr verilir;
- Ən əsası, çoxsaylı yeni su-elektrik stansiyası tikilərək və ermənilərin dağıtdıqları SES-lər yenidən təmir olunaraq mütəsir avadanlıqlarla təchiz edilməklə bərpaolunan enerjiyə keçidə şərəit yaradılır.

Dövrün tələbindən irəliləyən bu proseslər təkcə Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdadır.

BƏƏ-nin "Masdar" və digər tanınmış şirkətlərlə sıx əməkdaşlıq quran Azərbaycan Qarabağla yanaşı, Abseronda, Xəzər dənizində, Naxçıvanda külək və günəş enerjisi istehsalını sürətlə genişləndirir, bu işə milyardlarla dollar vəsait sərf edir.

Başqa sözlə, COP29 kimi qlobal bir tədbirin keçirilməsi üçün Azərbaycan hələ öncədən iqlim dəyişmələrindən yaranan fəsadlardan birinin karbon emissiyalarını tullantıların miqdarının azaldılmasına və yer üzərində orta illik temperaturun artımının qarşısının alınmasına şəxsi töhfəsini də verir.

COP29 dövründə ölkəmizə və qonaqların təhlükəsizliyi də etibarlı şəkildə təmin olunmuşdu.

Əvvəla, Ulu Öndər Heydər Əliyevin tarixi qayıdışından sonra ölkədə möhkəm və dönməz sabitlik yaranmış, qanunsuz silahlı dəstələr zərərsizləşdirilmiş, əhalidəki külli miqdarda silah-sursat yığılmışdır.

İkincisi, dövlət təhlükəsizliyi xidməti əməkdaşları və Azərbaycan polisi yüksək peşəkarlıqla çalışır, daim vəziyyəti nəzarətdə saxlayırlar.

Üçüncüsü, COP29-dan əvvəl və onun keçirildiyi dövrdə quru sərbədləri bağlı saxlandıqından düşmənlər dövlətlərin "sürpriz" planları uğursuzluğa düşürüldü.

Ən nəhayət, Azərbaycan xalqı qonaqpərvərdir, mərdirdir, o heç zaman qonağına pislik etməz, xətər yetirməz, əksinə, belə halların qarşısını almaq üçün dərhal özü zəruri addımlar atar.

İnsanlar tarixi öz əməlləri ilə, gördükləri işlərlə yazırlar.

Azərbaycan yeni tarixini hər bərdə, tikinti-quruculuq sahəsində, siyasətdə atdığı uğurlu addımlarla, keçirdiyi qlobal tədbirlərlə yazır.

Möhtəşəm Zəfərdən sonra Azərbaycan dünyanı Qarabağda görünməmiş sürətlə apardığı bərdə və yenidənqurma işləri ilə, yeni yaşayış məntəqələri salmaqla, "yaşıl enerji"yə keçiddə göstərdiyi təşəbbüs və nailiyyətlərlə heyretləndirməklə davam etdirir.

Yeni tariximizin daha bir parlaq səhifəsini isə qlobal tədbirin - COP29-un ən yüksək səviyyədə keçirilməsi, ekoloji fəlakətlərin qarşısının alınması üçün görülən əməli tədbirlər, bəşəriyyətin taleyi ilə bağlı insanları narahat edən məsələlərin həllinə verilən töhfələr təşkil edir.

Tariximizin daha bir qızıl səhifəsini təşkil edən işlər və əməllər gerçəkləşdirildi.

Azərbaycanın daim müstəqil siyasət yürütməsi, milli maraqları ilə bağlı məsələlərdə heç zaman heç kəsə güzəştə getməməsi, dünyanın güclü dövlətləri ilə münasibətlərdə kimsəyə yarınmaması, kimsəyə qapısı ağzında duraraq boyun burmaması, kimsəyə ol açığ bərdə dilənməməsi, əksinə, özünü möğrur və qürurlu aparmaqla yanaşı, ondan kömək istəyənlərə mərdliklə əl tutması, bütün problemlərinin həllində yalnız özü və xalqına güvənməsi çoxlarının xoşuna gəlmir, hətta bəzilərinə hiddətləndirir.

Ona qarşı atılan riyakar addımlar və göstərilən ədalətsizliklər - Qarabağ probleminin sülh danışıqları yolu ilə həlli imitiasasını yaradaraq, əslində,

onun işğalla barışmağa vadar edilməsi cəhdi, beynəlxalq transmilli layihələrinin reallaşdırılması yolunda sını maneələr yaradaraq əngəllər törədilməsi, beynəlxalq qurum və təşkilatlar, erməni diasporu vasitəsilə maliyyələşdirilən QHT-lər tərəfindən hədəfə alınaraq şər-böhtanlara, qərəzli, hətta düşmənçilik xarakterli hücumlara hədəf edilməsi, əleyhinə sistemli qaydada və bir-birindən iyrenc kampaniyalar təşkil olunaraq gözdən-nüfuzdan salınmasına dayanmadan təşəbbüslər göstərilməsi bu kiçik, amma möğrur və Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətini nöinki öz yolundan döndərə bilər, əksinə, daha da qüvvətləndirərək siyasi nüfuzunu və beynəlxalq aləmdəki hörmətini getdikcə artırır.

BAXIN:

• Azərbaycan I Avropa Oyunlarının keçirilməsini öhdəsinə götürür!

İndiyədək etalonla çevrilən təşkilatçılıq nümunəsi yaradır.

• 155 dövlətin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilərək 2012-ci il ərzində TŞ-nin iclaslarına rəhbərlik edir.

Dünyada baş verən ədalətsizliklərə qarşı çıxır, BMT-nin öz tribunandasından bu təşkilatda əsaslı islahatların keçirilməsini vacibliyini bəyan edir, inkişaf etməkdə olan dövlətlərin tapdalanacaq hüquqlarını açıq şəkildə müdafiə edir, ikili standartları cəsarətlə qırmaqlayır.

• BMT-dən sonra böyüklüyünə görə ikinci təşkilat sayılan Qoşulmama Hərəkatına sədr seçilir.

Bu təşkilata yeni nəfəs, yeni ruh verir, dünyanı diz üstə qoyan COVID-19 pandemiyası dövründə güclü dövlətlərin acgözlüyü səbəbindən peyvənd ala bilməyən kasıb ölkələrin hüquqlarını qoruyaraq "vaksin millətçiliyi"ni ifşa edir, bu dövlətlərə yardım fondu yaradaraq ilk ianə edənlərdən biri olur.

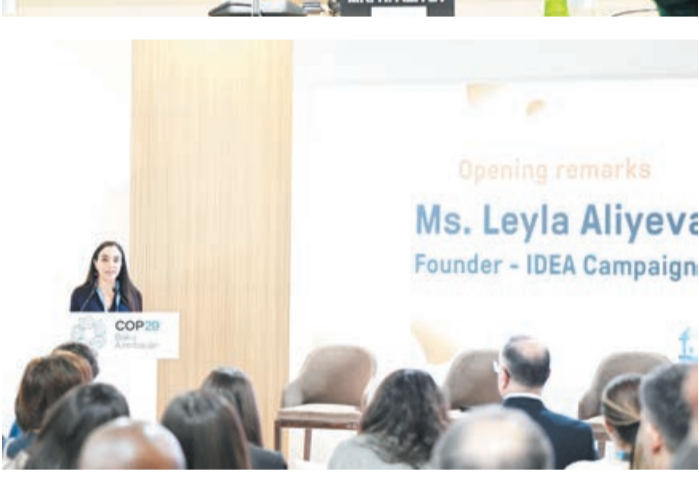
Qoşulmama Hərəkatına ikillik rəhbərliyi dövründə gördüyü səmərəli və cəsarətli işlərə, verdiyi töhfələrə görə rəhbərlik müddəti daha bir il artırılaraq üç ilə çatdırılır.

• Rusiyaya qarşı tətbiq etdikləri sanksiyaların girovuna çevilərək çıxılmaz vəziyyətə düşsən Avropa İttifaqı rəhbərliyini Azərbaycan qazı almaq üçün Bakıya minnətə gəlmələrinə biganə yanaşmayaraq öz imkanları hesabına çəkdiyi "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsilə kökkiz Avropa dövlətinə tətbiq qaz verərək onları çıxılmaz durumdan xilas edir.

Əvvəzində Avropa İttifaqı biza düşmənlər kəsilərək əleyhinə yaranmaz kampaniyaya təşkil edir, ASPA-dakı deputat qrupumuzun səsvermə hüququnu dondurur.

• Azərbaycan BMT-nin, ATƏT-in Minsk qrupunun, beynəlxalq qurum və təşkilatların, beynəlxalq hüququn otuz ildə etmədiyi və edə bilmədiyini öz gücü hesabına həyata keçirməklə 44 günlük müharibədə erməni işğalına son qoyaraq ərazi bütövlüyünü və dövlət suverenliyini bərdə edir.

Ötuz ildə bir milyondan çox Azərbaycan vətəndaşının pozulmuş hüquqları barədə ağızlarına su alaraq susanlar, erməni vandallığı və vəhşiliyini, ərazilərimizdə törədilən ekosis, urbisid, kulturosid və soyqırımın görməzlikdən gələnər əsl mürdar xislətlərini bir daha ortaya qoyaraq bizi "etnik təmizləmə"yə, "süddən çıxması qaşq kimi tərtəmiş erməniləri" həbsdə saxlamaqda, "erməni tarixi abidələrini dağıtmaqda" suçlamaq istəyir, ölkəmizə qarşı rəzil və şərfətsiz hücumlar təşkil edirlər.

COP29
Baku
Azerbaijan

Dünya Bakıda birləşdi

möhtəşəm təşkili

imici növbəti dəfə öz təsdiqini COP29-da tapdı

Bütün bunlar azmı kimi, utanıb-qızarmadan Ermənistanı yenidən qisasçılığa kökləyərək Fransa, Hindistan vasitəsilə hücum silahları ilə təchiz edir, Avropa İttifaqı, ABŞ-nin USAID fondu vasitəsilə maliyyələşdirir, sərhədlərimizdə Avropa İttifaqının casus şəbəkəsini yerləşdirir, birgə təlimlər keçirməklə erməniləri yeni müharibəyə hazırlayırlar.

Azərbaycanın hər uğurunu başlarına düşən ağır daş sayanlar ölkəmizin yeni tədbirə evsahibliyi etməsinə də qısqıncı və qısqançılıqla qarşılayacaqları - BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasını keçirərkən min hoqqa və şəərəfsizliklər törədəcəkləri zərrə qədər də şübhə doğurmurdu.

Hər şey gözələyimiz kimi də oldu.

Azərbaycana bəslədikləri kin və qəzəbdən gözələri kor olmuşlar - ABŞ, Fransa, Al, Niderland tədbiri boykot etmək yolunu tutdular.

Allah ağllarını başlarından elə almışdı ki, onlar BMT-nin - bir qisminin hətta onun Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvü olduğu təşkilatın tədbirini boykota çağırışlarının forqində belə deyildilər!

Lakin dünyanın, dünyadakı ağıllı insan və siyaətçilərin Azərbaycanı olan hörmət və ehtiramı, habelə artıq iqlim dəyişmələrinin konkret təbii fəlakətlər - sel bəsmələri, qasırğalar, leysan yağışları, torpaq sürüşmələri, zəlzələlər və onların nəticəsində yaranan möhsul itkiləri şəklində baş verdiyi bir zamanda "boykotçu"lar niyyətlərinə çata bilmədilər.

Buna baxmayaraq, onlar sonadək mürdarlıqlarından əl çəkmədilər, faktiki olaraq Azərbaycanı yox, bütün dünyaya dövlətlərinə, insanlığın sabahına böyük pisliklər etmiş oldular.

2015-ci ilin dekabrında COP21 Parisdə keçirilmiş və 171 ölkə tərəfindən çox mühüm sənəd - Paris Sazişi qəbul olunmuşdu.

Həmin razılaşmaya görə, 2050-ci ilə qədər atmosferə atılan tullantıların həcmi sıfır səviyyəsinə endirilməli idi.

Çox ciddi və gərəklili hədəf idi.

Ancaq Trampın ilk prezidentlik dövründə ABŞ həmin razılaşmadan çıxdığını elan etdi.

Halbuki ABŞ və onun Avropadakı müttəfiqləri ən çox hava çirkləndirənlərdir.

ABŞ sutkada 19,4 milyon barel neft hasil edərək birinci yerdədir.

Qaz hasilatında da birincidir.

Odur ki, ABŞ iqlim konfranslarında daim qeyri-konstruktiv mövqə tutur.

Doğrudur, Bayden prezident seçildəndən sonra ABŞ yenidən razılaşmaya qayıtdı, amma hazırda Tramp da geri qayıtdı.

Parisdə həmçinin iqlim dəyişikliyindən ən çox əziyyət çəkən kasıb ölkələrə ziyanlarını ödəmək üçün ildə 400 milyard dollar ödənilməsi istənilmişdi.

Lakin 100 milyard dollar həcmində razılıq gəlinə də, heç həmin vəsait də toplanmadı.

Çünki ABŞ və Al-yə daxil olan ölkələr öhdəliklərini yerinə yetirmirlər.

Sazişin digər tələbi dünyada temperaturun orta qlobal istiləşməsinə 1,5 dərəcə Selsi səviyyəsində saxlamaqdır.

Çünki karbon qazı qlobal istiləşməyə səbəb olur.

Bu niyyətlə dünya COP-da birləşir. Lakin maliyyə dəstəyi olmadan inkişaf etməkdə olan ölkələr təmiz enerji mənbəyinə keçid edə, karbon qazı ifrazını azalda bilməzlər!

Odur ki, iştirakçı ölkələr yeni öhdəliklər götürməli və onlara əməl etməlidirlər.

Bu vəsait həm də kasıb ölkələrin iqlim dəyişmələrinin təsirinə qorunmasına kömək edir.

Kasıb ölkələr maliyyənin 1,1 trilyon dollardan 1,3 trilyon dollara qədər artırılmasını tələb etsələr də, inkişaf etmiş ölkələr bu tələbin 100 milyard dollar səviyyəsində saxlanılmasını təkid edirlər.

Dünya böyük olduğu qədər də kiçikdir. İnsanlar müharibələr törətmək, sənaye məhsulları istehsalını artırmaq və bu artım prosesində havaya karbon emissiyaları buraxmaqla planetin ekotənzarlığını poza, təbii fəlakətlər üçün "əsaslar" yarada bilərlər.

Başqalarını öz iradəsinə tabe etməmək, daha çox qazanaraq sürətlə varlanmaq hərisliyi sonda insanların özünü qarşı çevrilir!

Qasırğalar, sellər, leysan yağışları, zəlzələ və su bəsmələri onları ev-şiklərdən edir, torpaq sürüşmələri və daşqınlar can alır, zəlzələlər bütöv yaşayış məntəqələrini dağıdaraq düzəyir.

1992-ci ildən başlayaraq BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransı müxtəlif ölkələrdə sessiyalara keçirərək yaranmış vəziyyətin qarşısının alınması, iqlim dəyişmələri fəsadları törətməsinə dəyər qabaqlayıcı tədbirlər görülməsi üçün geniş müzakirələr keçirir.

Belə bir mötəbər tədbirin müvəffəqlik qaydada təşkil edilməsi, kreativ müzakirələr keçirilməsi və gərəklili qərarların qəbul olunması bir o qədər də asan başa gələn məsələ deyil.

Yalnız nüfuzlu, imkanlı, yüksək beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsində zəngin təcrübəyə malik dövlətlər belə ağır yükün altına girir və onu sonadək daşıya bilərlər.

200 dövlətin dəstəyi ilə Azərbaycan bu məsuliyyəti boynuna götürərək 2024-cü il noyabr 11-dən 24-dək COP29-un möhtəşəm şəkildə baş tutmasına nail oldu.

Azərbaycan on dörd gün ərzində dünyanı Bakı Olimpiya stadionunda birləşdirdi, müzakirələr təşkil etdi, danışırdı, dinlədi, səmərəli tədbirlər müəyyənləşdirdi.

İnsanlar fikirlərini bildirdilər, arqument və faktlarını göstərdilər, mübahisə və müzakirə etdilər, bəzən razılaşmadılar, həttdən ortaq məxrəcə gəldilər...

Bütün bunlar mahiyyətə insanların həyatını qorumağa, sağlamlıq və təhlükəsiz yaşamaqlarına, həm də dünyanın təhlükəsizliyinə, təbii fəlakətlərdən qorunmasına xidmət edirdi.

Artıq COP29 tarixə qovuşdu!

Həm də bu qlobal tədbirin təşkili, müzakirə olunan məsələlərin çoxluğu və rəngarəngliyi, qəbul olunan qərarların vacibliyi və səmərəliliyi ilə tarixi sessiyaya çevrildi.

Azərbaycan bu dəfə də dünyaya öz dəyərli töhfəsini verə bildi.

Azərbaycan bu dəfə də sülhə, inkişafa, insanların asudə və rahat yaşamaqlarına xidmət edən zəruri addımlarını atdı.

Azərbaycan bu dəfə də irqindən, dinindən, dilindən asılı olmayaraq, hamıya xoş və xeyirxah münasibət bəslədiyini ortaya qoydu!

Bu uğurlu sessiya ilə dünya Azərbaycanı yenidən, daha yaxından tanıdı və bir daha sevdi!

Verilən təkliflərin havada qalmaması üçün ciddi tədbirlər də görüldü, ən əsası maliyyə təminatı yaradıldı.

Dövlətlərin rəqncə baxmayaraq, ekologiyaya ağır zərərli varlanma isə konkret faktlarla ifşa olundu.

COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi əleyhinə çıxanların iç üzünü də ifşa edildi.

"Yaşıl enerji"yə keçidə bağlı bir sıra müqavilələr imzalandı, əməli addımlar atıldı.

Azərbaycan İqlim Maliyyə Fondunun yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edərək kiçik ada dövlətlərinin dəstəklənməsinə on milyon ABŞ dolları məbləğində töhfə də verdi.

Bütün çətinliklərə və məkrli oyunlara baxmayaraq, artıq tarixə qovuşan COP29 bir sıra uğurları və yenilikləri, xüsusən təşkilatı məsələlərdə möhtəşəmliyi ilə yadda qaldı.

Yadda qalan həm də nail olunan müsbət nəticələndir!

Bu barədə COP29-un plenar iclasında geniş danışıldı.

Bağlanmış plenar iclasında COP29-un yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycana rəsmi şəkildə təşəkkür elan edilməsi barədə qətnamə qəbul olundu.

Haqqında söhbət açdığımız plenar iclasın gedişindən sitatlar götürməklə onun səmərəli sayılan noticələrini bir daha diqqətə təqdim edirik:

"Plenar iclasda Paris Sazişinin 6-cı maddəsi tam təsdiq olunub".

"Altıncı maddə iqlimlə bağlı hədəflərə çatmaq məqsədilə əməkdaşlıq edən ölkələr üçün etibarlı və şəffaf karbon bazarları təmin edir".

"İqlim diplomatiyasında ən mürəkkəb və texniki problemlərdən birinin həlli sayılan 6-cı maddə üzrə razılıq kömür zavodlarının istismardan çıxarılması, külək stansiyalarının qurulması və meşələrin salınması əhatə edir. Bu, inkişaf etməkdə olan dünyaya yeni investisiya dalğası deməkdir".

"Altıncı maddə üzrə yekdilliklə qəbul edilən qərarlar ətraf mühitin bütövlüyünün təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq".

"Tədbirdə inkişaf etməkdə olan ölkələrin, o cümlədən kiçik ada, ən az inkişaf etmiş və Afrika dövlətlərinin səbirsizliklə gözlədiyi İtqi və Zərər Fondunun tam fəaliyyətə başlamasını təmin edən tarixi qərar qəbul olunub".

"Bu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən iqlim dəyişmələrinin fəsadlarını kiçik ada ölkələrinə törətdiyi çətinliklərin həlli məsələsinin COP29 sədrliyinin prioriteti kimi müəyyənləşdirilməsinə uyğundur".

"Hazırda fonda vəd edilən ümumi maliyyə dəstəyinin məbləği 730 milyon ABŞ dollarından artıqdır. Əldə edilən bu nailiyyətlərlə İtqi və Zərər Fondu 2025-ci ildən etibarən layihələri maliyyələşdirə biləcək. Bu, Azərbaycanın COP29 sədrliyinin növbəti uğurudur".

Plenar iclasın davamında yeni iqlim hədəfi qəbul olunub. Belə ki, COP29-un əsas prioriteti olan iqlim maliyyəsi üzrə Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi qəbul olunub".

"Sənədə əsasən, inkişaf etmiş ölkələrin inkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim fəaliyyəti üçün ildə 100 milyard ABŞ dolları məbləğində vəsaitin birgə sərəfər edilməsi məqsədinin 2035-ci ilədək ən azı 300 milyard ABŞ dollarına çatdırılması təmin ediləcək. Bu vəsait dövlət, özəl, habelə çoxtərəfli mənbələr daxil olmaqla bütün mümkün mənbələr hesabına təmin olunacaq".

"Sonra çıxış edən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının (UNFCCC) icraçı katibi Saymon Stil COP29-da önəmli qərarların qəbul olduğunu, bununla belə qarşıda xeyli görülməli işlərin dayandığını diqqətə çatdırıb. O, COP29-da iqlim maliyyəsi hədəfinin 3 dəfə artırılması barədə razılığın əldə edildiyini, bunun iqlim dəyişmələrinin təsirlərinə ən çox məruz qalanlara dəstək üçün önəmli olduğunu deyib. Saymon Stil təxminən 10 il davam edən çətin fəaliyyətdən sonra COP29-da qlobal karbon bazarı barədə razılığın əldə olunmasını yüksək qiymətləndirib".

Azərbaycan COP29-a qədər və onun davam etdiyi müddətdə də iqlim dəyişmələri ilə bağlı yaranan fəlakətli problemlərin həllinə öz töhfələrini vermişdir.

44 günlük Zəfər müharibəsindən sonra Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə təbii və bəyənəlxalq maliyyə qurumunun köməyi və iştirakı olmadan genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri apararaq ekoloji fəlakətlərə qarşı mübarizənin vacib elementlərindən sayılan "yaşıl enerji"yə keçidə də şəxsi töhfələrini vermişdir.

Sessiyanın gedişində - noyabrın 13-də "Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sayəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalandı.

Sazişin daha bir mühüm məqamı ona Səudiyyə Ərəbistanının da qoşulmasıdır.

"Yaşıl layihə"lərdə Səudiyyə Ərəbistanının və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin iştirakı gələcəkdə Qara dəniz kəbeli layihəsinin Yaxın Şərqi regionunu da əhatə edəcəyindən və Şərqi-Ərəb enerji dəhlizinin formalaşacağından xəbər verir.

Bəli, Azərbaycan yüksək səviyyədə COP29-u keçirir, orada səmərəli müzakirələrin aparılmasına və düzgün qərarların çıxarılmasına şərait yaradır, maliyyə vəsaiti toplanmasına nail olur.

Üstəlik, bədxahların niyyətlərini puça çıxaraq başıyətli təhlükəsiz sabahı naminə öləndən gələni əsirgəmir.

Tarixi hadisələr tarixdə qalır! Azərbaycanın COP29-da etdikləri də, bu sahəyə verdiyi töhfələri də təkə zəmanəmizin sağlamlıq düşüncəli və xoşniyyətli insanların tərəfindən yüksək qiymətləndirilir, həm də qızıl səhifələrə çevrilərək dünya tarixinə yazılır.

Bəxtiyar SADIQOV

